نکاتی پیرامون مواد کنتراست وریدی و خوراکی مورد استفاده در سی تی اسکن شکم و لگن

منبع سی تی اسکن بیمارستان شهید دکتر بهشتی قروه

http://ctscanghorve.blogfa.com

جهت سی تی اسکن شکم و لگن بصورت روتین از کنتراست خوراکی و وریدی استفاده می شود.

مواد کنتراست وریدی از طریق ورید تزریق می شود و عروق را بررسی می کند.موادکنتراست خوراکی جهت بررسی جهاز سیستم گوارشی مورد استفاده قرار می گیرند

کنتراست وریدی به دلایل زیر مهم می باشد

۱-جهت رویت عروق بافتها *۲-جهت بررسی توده ها و تومورها*

کنتراست خوراکی به دلایل زیر اهمیت دارد:

۱-جداشدن لوبهای روده از توده ها و افتراق انها از همدیگر

۲-افتراق ابسه از لوبهای روده

مواد کنتراست خوراکی دو نوعند:

۱-مثبت(positive) :مانند گاستروگرافین یا مگلومین کامپاند ودیگری سولفات باریوم که در رادیوگرافی استفاده می شوند و بصورت رقیق شده بعنوان موادکنتراست مثبت در سی تی اسکن بکار برده می شوند.

۲-منفی(negative) :معمولا آب می باشد.

کنتراست خوراکی شکم و لگن:

جهت بررسی شکم ولگن مگلومین را به نسبت ۳% رقیق می کنیم.به عنوان مثال ۳۰ سی سی مگلومین را در یک لیتر اب حل می کنیم .سولفات باریوم را معمولا رقیقتر درست می کنند ونسبت ان ۱% می باشد.در مواردی که پارگی روده وجود داشته باشد یا مشکوک به پارگی روده باشیم نبایستی از سولفات باریوم استفاده شود و در این موارد معمولا از گاستروگرافین و یا مگلومین کامپاند رقیق شده استفاده می

کنیم.وجود ید ممکن است حتی در حالت خوراکی نیز ایجاد حساسیت نماید ودر بیمارانی که حساسیت شدید به ید داشته باشند بایستی از سولفات باریوم رقیق شده جهت کنتراست خوراکی استفاده کرد.

نکته مهم در کنتراست خوراکی شکم ولگن در بیمارانی که ظرف یک هفته قبل ازمونهای رادیولوژیکی شکم و لگن از قبیل باریم میل،باریم سوالو و یا باریم انما شده اندواز سولفات باریم استفاده نموده اند نبایستی ct scan شکم و لگن انجام شود معمولا قبل از انجام سی تی اسکن حتما بایستی از بیمار پرسیده شود.ودلیل این کار نیز اینست که وجود سولفات باریم در روده ها ایجاد ارتیفکت فلزی می کند که تصویر را بشدت خراب می کند.

نحوه مصرف صحیح مواد کنتراست خوراکی شکم ولگن:

در مورد کنتراست مثبت معمولا ۱.۵ لیتر دارو درست می شود وبه فاصله یک ربع به بیمار یک لیوان داده می شودو اخرین لیوان روی تخت وبلافاصله قبل از اسکن به بیمار داده می شود.در بیمارانی که قادر به خوردن ماده کنتراست نیستند بایستی به ترتیب بالا به وسیله NG TUBE دارو به بیمار خورانده شود.

در مورد کنتراست منفی(اب(جهت بررسی لبهای روده ۴ لیوان اب را به ترتیب ۱ ساعت،نیم ساعت،ربع ولیوان اخر را روی تخت و بلفاصله قبل از اسکن به بیمار داد.

نکته مهم اینکه سی تی اسکن شکم به امادگی روده ای و روغن کرچک نیازی ندارد فقط۲-۳ ساعت ناشتا بودن کافی ست که انهم به این دلیل است چون احتمال دارد کنتراست وریدی باعث تهوع و استفراغ شود وبا معده پر این احتمال هست که مواد غذایی اسپیره شده و وارد ریه شود.

نکته:در مواردی که به دنبال سنگ می گردیم ،سی تی اسکن شکم و لگن نیازی به دادن کنتراست خوراکی و وریدی نیست وسی تی اسکن بدون تزریق کنتراست تهیه می شود.البته در این موارد دادن کنتراست خوراکی منفی بسیار مفید بوده وبه بیمارتوصیه می شودیک ساعت قبل از انجام سی تی اسکن نیم لیتر اب بخورد.دادن کنتراست اب باعث جدا شدن لوبهای روده شده و کیفیت تصویررا افزایش می دهد.